

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med Kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 22. Den 31 Mai 1800.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schults.

Undertegnede ere Redaktører, Forslæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Cancellieskriver og Assessorer i det danske Cancellie.

Offentlig Indretning.

Direktionen for Selskabet til druknede Menneskers Redning har til det danske Cancellie indsendt en udførlig Beretning om, hvad Selskabet, siden det organiseredes og indtil Udgangen af Aaret 1799, har virket, for at komme sit Formaal nærmere. Af denne Beretning, som Direktionen har begjært at maatte vorde Hs. Majestæt forelagt, uddrage Udgiverne af denne Tidende følgende Oplysninger om Selskabets Tilstand og Virksomhed.

Den 5 April 1798 holdt Selskabet sit første høfdelige Møde, hvorved valgtes en Direktion, der siden den Tid ugenligen er sammentraadt, for at raadslaae om de bedste Midler til at naae Selskabets Hensigt og at iværksætte de antagne Forslag.

Direktionen har først været betænkt paa at opmuntre Enhver til at komme Drukneede til Hjælp, saavel ved at optage dem af Vandet, som ved siden at skaffe dem den Bistand, der er fornøden til at bringe Skindøde til Live. At Hs. Majestæt har i begge Riger udsat en Præmie af 10 Rdlr. for den, som optager en Druknet, der siden bringes til Live, af Vandet, og at Høiisamme, ved at skænke dette Selskab en Gave af 500 Rdlr., har sat Selskabet i Stand til at forøge den af samme udsatte Præmie for en skindød Druknets Tillivebringelse, derom er allerede tilforn i denne Tidende meddeelt Efterretning.*) Direktionen har dernæst anseet det vigtigt for sig, paa de farligste Steder i Kjøbenhavn, Christianshavn, Kastellet og Forstæderne at lade hensesatte de vigtigste Instrumenter, som ere nødvendige til Skindødes Oplivning, og uden hvilke man sjældent eller aldrig vil naae Maalet.

Efter at have ladet flere Kasser med Rednings-Instrumenter forfærdige, og korresponderet med Vedkommende om deres Placering, findes nu Kasser hensesatte til offentlig Brug paa følgende Steder:

I Kjøbenhavn,

1. paa Artilleriets Sygestue ved Langebro,
2. hos Amtschirurg Schwarzhacker i lille Kirkestræde,
3. hos Amtschirurg Solle ved Stranden,
4. hos Amtschirurg Ransf i Nyhavn;

Paa

*) See Collegial-Tidenden for 1798. Side 581 og 588.

Paa Christianshavn,

5. paa det asiatiske Kompagni,
6. hos Amtschirurg Muth i lille Torvegade;

I Kastellet,

7. i Kastellet's Hovedvagt;

I Forstederne,

8. hos Ober-Krigskommissær Schmidt paa Østerbro,
9. paa Hofpræst Christianis Institut paa Vesterbro.

I enhver af disse Kasser findes en trykt, af Direktionen forfattet Anviisning, hvorledes man retteligt behandler de Drukne, og om Brugen af Instrumenterne. Af denne Anviisning er desuden gratis blevet uddeelt over 300 Exemplarer.

For at bjerger dem, som drukne om Vinteren, naar Isen er saa tynd eller farlig, at ingen tør vove sig derpaa, har Selskabet anskaffet en Kurvebaad af en egen Indretning, hvorved Mennesket, som vil redde, sættes uden for al Fare. Ligesaa har Selskabet anskaffet Fangetænger og Sægere, som ville vorde uddeelte, saasnart Direktionen dertil finder passende Plads.

Selskabets Regnskab er følgende:

Det eier i Obligationer • • 1,100 Rdlr.

Kontant i Kassa = = = 407 — 20 Sk.

I alt 1,507 Rdlr. 20 Sk.

Dets

Dets Udgifter siden 5 April 1798 have været følgende:
 Præmier til dem, som have ræddet Drukne

61 Rd. 88 S.

Til Instrumenter 93 Rd. 52 S.

Til Bogtrykkeren for Anvisningen, til

Adresse-Kontoret og Løn for Budet 74 Rd. 44 S.

For en kjøbt Obligation 3 Rd.

I alt 232 Rd. 88 S.

Efter saaledes at have fremsat en Udagt over Selskabets Tilstand og Vestræbelser, anmærker Direktionen, med Hensyn til de Vestrædelser, som undertiden offentlig ere den gjorte for Langsomhed i dens Handlinger o. s. v. og til hvilke den har troet at burde offentligent tie: at alle Direktionens Medlemmer ere tillige Embedsmænd, hvis Embedsforretninger levne dem sparsomt Tid til andre Syssler; at Selskabets Fond ei tillader at lønne nogen Sekretær, hvorfor Direktionen selv maa bestride alle Forretningerne, og ei alene beslutte, hvad der skal skee, men ogsaa selv udføre det; at Direktionen har maattet rette sig efter de Konstneres Leilighed, som forfærdigede Instrumenterne, og endeligen, at det med næsten bestemt Visshed tør antages, at af 8 Skindøbe, som ere bragte til Live fra Selskabets Virksomheds Begyndelse, i det Mindste 4 ei skulde været bragte til Live uden Selskabets Vestræbelser.

Efter at denne Beretning fra det danske Cancellie
 har

har været Hs. Majestæt foredraget, har Allerhøiſtsamme, under 23 d. M., behaget allernaadigſt at reſolvere ſaaledes:

”Vi have med allerhøieſte Tilfredshed bemærket de heldige Fremſkridt, Selskabet har gjort til dets vigtige Niemeds Opnaaelfe.”

Tillige har Cancelliet, i denne Anledning, anmodet Kjøbenhavns Magistrat, at ville, efter Overlæg med Direktionen, ved Plakater bekiendtgjøre Udsættelſen ſaa vel af de kongelige ſom Selskabets Præmier, ſamt Stederne, hvor Rednings-Kaſſerne ſtaaer.

Den ovenfor ommældte Anviſning om, hvorledes man retteligſt behandler de Drukne de o. ſ. v., er af følgende Indhold:

Naar den Drukne de er optagen af Vandet, hans Klæder forſigtigen afdragne, og hans Legem aſtørret, lægges han paa Ryggen paa en Feldtseng eller et Bord, hvorpaa er lagt en Madrats eller en Dyne, og dækkes da omhyggeligen til. Mærker man nu intet Tegn til Liv, ſaa

1. dreier man ham forſigtigen om paa een af Siderne, lader hans Hoved en kort Tid hænge nedad, og trykker imidlertid Underlivet med den flade Haand lempeligen tilbage mod Ryggen, for at forſøge, om noget Vand derved vil løbe ud.

2. Naar han atter er lagt tilbage paa Reiet, lidt høit med

med Hovedet, saa renses hans Mund, Svælg og Næse med Svampen, som først udblødes og afstrykkes.

3. Foretager man Lustindblåsningen med Blæsebælgen eller Pusteren. Man skruer nemlig det høielige Rør paa Pusteren, og sætter paa Enden af Røret et af de smaa vedliggende Elfenbeensstykker, for at indbringe det i eet af Næseborene. Skulde her være nogen Hindring, saa tager man det længere Elfenbeensstykke til Munden. Under denne Operation holdes Næsen og Munden tæt tilsluttede, og Lustrøret trykkes tilbage mod Svælget, for at hindre Lustens Nedgang i Maven. Naar man med Pusteren har gjort 10 til 12 kunstige Aandedrag, saa hører man op i et Minut, renser da atter Halsen med Svampen, ifald Sliim eller anden Ureenlighed er kommen op, og holder ham den stærke Salmiakspiritus (No. 1) under Næsen, hvorpaa man igjen begynder Indblåsningen.

Skulde Pusteren tage Skade, benytter man sig i dens Sted af det andet høielige Rør med Træmundstykket. Man fylder sit Bryst ved en stærk og hastig Indaandning, og indblæser Lusten i den Druknedes Lunger. Efter enhver Indblåsning gjennem dette Rør, trykker man Brystet sammen med de flade Hænder, og lader imidlertid Næse og Mund være aabne for Lustens Tilbagegang. Saaledes fortsættar man, indtil han enten begynder at aande, eller man intet Haab har meer.

4. Medens Lustindblæsningen foretages, søler en anden Medhjælper Anstalt til at opvarme den Drukne. Man varmer hertil tør Sand, udbreder Seildugen over Legemet indtil Halsen, og udstrøer Sanden over Dugen, især omkring Hjertet og Fødselsdelene, til en Tommes Tykkelse, og saa varm, at Haanden netop taaler den. Denne Varmegrad søger man at vedligeholde.
5. Naar det første Sandlag begynder at affjøles, og behøver at fornyes, da løfter man den Livløses Arme noget i Veiret, og stryger dem paa den Side, som vender til Kroppen, med Fladen af en varm Haand, lemfælbigen fra neden opad mod Armhuulheden, for derved at befordre Blodets Løb til Hjertet. Ligeledes løfter man Benene noget fra hinanden, og stryger paa anførte Maade deres indre Glade fra neden opad til Lyskerne. Man gjer saaledes 5 til 6 Strøg, hver Gang Sandlaget fornyes.
6. Medens Lustindblæsningen og Sandlaget anvendes, tillaver man en god Klysteer af en Haandfuld Salt, opløst i en Pægel varmt Vand, og anbringer den, naar man fornyer Sandbadet. Dette Middel bør flere Gange igjentages efter Mellemrum af et Qvarkeer.
7. Har disse Midlers omhyggelige Anvendelse endnu ikke bragt den Drukne saavidt, at han kan svælge, da søger man ved Konst at bringe ham den svagere Salmia-

miakspiritus (No. 2) i Maven. Man smører til den Ende Mavesprøitens bøielige Rør med Olien (No. 3), fruer Laaget af Sprøiten, og bringer da Røret forsigtigen igjennem Svælget ned i Maven, fylder derpaa hastigen Sprøiten med den sidst omtalte Salminakspiritus, og trykker denne, ved Hjælp af Sprøitens Stempel, ned i Maven. Dette kan igjentages hver halve Time.

8. Under alle disse Midlers Anvendelse kan et Par Hjælpere gnide den Drukne under Fødderne med Børsterne.

Kommer den Drukne til sig selv, da bringes han saa snart muligt til Sengs, og gives et Glas Viin eller 30 Hofmands-Draaber (No. 4) og en Koppe lunken Thevand. Den øvrige Behandling, som bør rette sig efter Patientens videre Befindende, maa overlades til Lægen. Utallige Erfaringer have lært, at disse Midler, omhyggeligen anvendte, tidt og ofte have reddet tilsyneladende Drukne.

Kassen indeholder følgende:

- a) Den gorkyffe dobbelte Blæsebælg eller Puster.
- b) En dertilhørende Hane med Blære.
- c) Tvende bøielige Rør til Pusteren.
- d) Et Elfenbeensstykke til Indblæsning igjennem Munden.
- e) To kortere dito til Næsen.
- f) Et bøieligt Rør med et Træmundstykke til Lustindblæsning.
- g) En

- g) En Mavesprøite med tilhørende bølsligt Rør.
- h) Et Klysteer-Apparat.
- i) En Fiskebeens Stok med en større og mindre Svamp.
- k) Tvende Børster.
- l) Fire Glas, No. 1, fyldt med den stærke Salmiakspiritus; No. 2, med en svagere og fortyndet Salmiakspiritus; No. 3, med reen Bomolie, og No. 4, med Hofmans-Draaber.

Endnu findes i Kassen en Veentubus til Luftindblæsning igjennem Munden hos dødsfødte Børn.

Blandede Efterretninger.

Efter at Hs. Majestæt, paa en fra Departementet for de udenlandske Sager allerunderdanigst gjort Forstillning, under 28 Februar d. A., havde allernaadigst resolveret: at en særskildt Direktion skulde oprettes til Bestyrelse af Danmarks Relationer med de barbariske Magter paa den afrikanske Kyst, i hvilken Direktion den første Deputerede i General-Land-Oekonomi- og Kommerce-Kollegium, og Chesen for Departementet for de udenlandske Sager pro officio skulde indtræde som bestandige og nødvendige Medlemmer, bleve de sidstnævnte igjennem det danske Cancellie, under 7 Marts, tilkjendegivne Hs. Majestæts allerhøieste Villie, om at sammentræde i en Kommission for at udkaſte en Plan til en saadan Direktions Oprettelse, samt andre dermed forbundne Gjenstandes Indretning og Bestyrelse for Fremtiden.

I Følge deraf er Hs. Majestæt, under 6 d. M., bleven forelagt Kommissionens allerunderdanigste Forslag desangaaende; og har der derpaa behaget Allers høiſtsamme at resolve: At et særskildt Departement skal oprettes, som under Navn af Kongelig afrikansk Konsulat-Direktion, skal overdrages at bestyre alle de Forretninger, som foranlediges ved de danske Staters Forbindelse med og Relationer til de barbariske afrikanske Magter, og som hidindtil have været fordeelte imellem det kongelige Departement for de udenlandske Sager og det kongelige General-Land-Oekonomi- og Kommerce-Kollegium; samt at, foruden de allerede allernaadigst approberede Medlemmer, skal Kammerherre og Kommandør-Kapitain Steen Wille, og Kommitteret i General-Land-Oekonomi- og Kommerce-Kollegium, Justitsraad Grove, bestikkes til at indtræde som Medlemmer i Direktionen; videre, at hidtilværende Bibliothek-Sekretær B. G. Niebuhr bliver bestikket til Sekretær og Kontor-Chef ved bemældte afrikanske Konsulat-Direktions Sekretariat, og at Direktionen skal tiltræde sine Forretninger i næstkommende Juni Maaned.

Ved Resolution af 20 November f. A. har Hs. Majestæt, i at forøge Cancelliets Medlemmers Antal, tillige befale, at der nærmere skulde gjøres Forslag i Henseende til Ansættelsen og Fordelingen af de Sekretærer

rer, Rancellister og Kopiister, som maatte ansees fornødne til at fremme de under bemældte Kollegium henhørende Forretninger, i den med sammes Natur overensstemmende Orden og saa hastigt som Undersaatternes Bedste udtræver. Efterat bemældte Kollegium har forelagt Hs. Majestæts udsørlige Beretning og Forslag desangaaende, har det behaget Allerhøiøstamme, ved Resolution af 23 d. M., at bestemme: at hvert Kontor skal bestaae af en Rancellist, det fornødne Antal Kopiister, som for Fremtiden tillægges Prædikatet af Under-Rancellister og Skrivere, hvilke sidste egentligen skal bruges til Reenskrivning og antages, samt affædiges af Departements-Chefen; end videre: at

1ste Departement skal have en Rancellist, fire under Rancellister og en Skriver.

2det Departement,

Litr. A.

En Rancellist, fire Under-Rancellister og en Skriver.

Litr. B.

En Rancellist, fire Under-Rancellister og en Skriver.

3die Departement, en Rancellist, fire Under-Rancellister og en Skriver.

4de Departement, en Rancellist, to Under-Rancellister og en Skriver.

Arkiv.

Aktiv-Kontoret, en Registrator, tre Under-Kancellister og en Skriver.

Ligeledes er det bevilget, at der, i Revisions-Kontoret for offentlige Stiftelser, maa ansættes en Kopiist, og i Høiesterets Justits-Kontor endnu en Kopiist, samt, at Høiesteret maa erholde et eget Bud.

Ledigt Embede.

Under det danske Cancellie: Borgens residende Kapellani i Bergens Stift, 187 Aldr.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 30 Mai er Justitiarius i Trondhjems Stifts Overret, Etatsraad J. B. Dons, efter Ansøgning, i Naade entlediget med Pension, og Præsidenten i Trondhjem, Etatsraad E. M. Angel, befuldmægtiget i hans Sted til Justitiarius; Sørensskriveren i Heggen og Frøland, under Aggershuus Stift, E. F. Bøndese, til Præsident i Trondhjem, samt Rand. Juris M. Niegels til Sørensskriver i Heggen og Frøland; Krigsraad J. Blom til Politimester i Trondhjem; Prokurator L. Kaasbøl til Sørensskriver i Høiens Fogderi under Trondhjems Stift; Reserve-Chirurg ved første Division Esolf, J. E. Boigt, til Chirurg i Kalundborg, samt i Arts, Schipping og Obs.-Herreder; Distrikts-Chirurg i Nordburg Amt, H. H. Boigt, til Chi.

Chirurg paa Kronborg Amt; Garnisons-Chirurg paa Christiansø, C. A. Heide, til Chirurg i Bordingborg og i Faxe Herred, Freeslev, Dalby, Eureby, Karise og Alslev Sogne undtagne, samt i Baarse Herred og af Hammer Herred, i Rastrup, Svendborg, Rjøng og Lundby Sogne, saa og af Tybjerg Herred i Øster- og Vester-Egede Sogne i Sjælland; Distrikts-Chirurg i Viborg, H. A. M. Jettli, til Chirurg i Skive og de firealling Herreder; Kand. Chirurgia J. E. Søllerød til Chirurg i Viborg og til det der værende Hospital og Lægehus, samt i Fiends, Nørting, Middelfom, Linsgaard og Høj Herreder; Personel-Kapellan for Alsted og Gjenneslov Menigheder H. Hensemann til Sognepræst for Baarse og Veldringe Menigheder i Sjælland; Kand. Theol. C. G. Vintilde til residerende Kapellan i Errøstfjøbing; Kand. Theol. F. E. Bergmann til residerende Kapellan i Mariager, samt til Hem og Sem Sogne i Aarhus Stift; Kand. Theol. og Lærer ved Ålborg lærerstift Skole J. Pontoppidan til Sognepræst for Bang og Thorup Menigheder i Ålborg Stift; Kand. Theol. H. E. Cramer til Sognepræst for Drum, Borrits og Gammelstrup Menigheder i Viborg Stift; Sognepræsten for Thuns Præstegjæld i Aggershuus Stift, S. Urdahl til Sognepræst i Frederikstad, og Sognepræsten i bemældte Frederikstad, U. G. Feiermann, igjen til Sognepræst i Thuns; Sognepræsten for Justedals Præstegjæld

gjæld i Bergens Stift, D. Aabel, til Sognepræst for
 Urlands Præstegjæld i samme Stift; Personel-Kapellan
 G. B. Jersin til residerende Kapellan for Bøsse Præste-
 gjæld i Bergens Stift; Personel-Kapellan F. Lund til
 residerende Kapellan for Schieberg Præstegjæld i Aggers-
 huus Stift; Kand. Theol. H. Leerbech til Sognepræst
 for Qvivig, Vestermanshavn, Tjørnevig, Qvalvig og
 Køllefjord Menigheder paa nordre Strøms under Færø-
 erne; Kand. Theol. J. H. Holst konfirmeret til Perso-
 nel-Kapellan for Gillestgaal og Veierens Menigheder i
 Nordlandene; Under-Kancellisterne i det danske Cancel-
 lie, L. H. Schwarzen og G. E. Fischer, samt Kand.
 Juris P. B. Petersen, forundte Cancellie-Sekretærs
 Karakter. Til Under-Cancellister i bemældte Cancellie,
 foruden de der forhen værende Kopiister, ere følgende be-
 stiktede: i det danske Justits-Departements 1ste Afdeling
 Kand. Juris A. Sivertsen og J. F. Brieghel; i bemældte
 Departements 2den Afdeling Kand. Juris M. Engelhart
 og C. E. Schionning, og Cancellie-Sekretær E. D. Be-
 stengaard til Kancellist; til Kopiist i Revisions-Kontoret
 for de publike Stiftelser Stud. Juris E. W. Schorø, og
 til Kopiist ved Høiesterets Justitskontor Stud. Juris E.
 Degen.

Under Generalitetet: Den 2 Mai er demit-
 teret Second-Lieutenant S. v. Lüttichau forundt Ober-
 Krigs-Kommissærs Karakter, og Tilladelse at bære den
 anordnede Uniform. Den 16. Branddirektøren i Chri-
 stia-

stiania, Assessor Matthiesen, ligeledes Rang med Kapitainer og Tilladelse at bære Feldttegnet. Den 23. Den ved Liv-Regimentet lette Dragoner forhen standne Regimentsquarttermester H. Bruhn benaadet med Ober-Krigskommissærs Karakter; Kornet à la suite v. Bruun af det smaaalehniske Dragon-Regiment, efter Ansøgning, i Naade affediget; den i Kornets No. ved Liv-Regimentet Nyttene staaende karakteriserede Second-Lieutenant v. der Decken ansat à la suite ved Regimentet, og Kornet à la suite v. Schau udnævnt til virkelig Kornet i hans Sted; den ved Bardøhuus-Fæstning, som igjen skal oprettes og med Garnison forsynes, inspektionhavende Officeer, Prem. Lieutenant v. Hammer, beskikket til Kommandant for bemældte Fæstning med Kapitains Karakter, og Sec. Lieutenant v. Mogenssen, af det danske Liv-Regiment, til Prem. Lieutenant ved den sammesteds oprettet vordende Garnison.

Under Rentekammeret: Den 28 Mai er Renteskriveren for Berg- og Saltværks Kontoret, Kammerraad Boss, efter Ansøgning, i Naade entlediget med Pension, og Fuldmægtigen P. Strøm udnævnt til Renteskriver i hans Sted, samt Kopiist F. Nørbye til Fuldmægtig og Exam. Juris S. T. Siellerup til Kopiist i bemældte Kontor; ligeledes ere Cancellie-Raad og Præsident i Friderichstadt i Hertugdømmet Schlesvig A. D. Kobbé, Sec. Lieutenant ved det oplandske Dragon-Regiment

ment C. v. Krogh, anden Sekretær ved Stadtholderskabet i Hertugdømmene G. v. Stemann, og Auskultant i Rentekammer-Kollegiet T. K. B. Neergaard udnævnte til Kammerjunker.

Under Oeconomie- og Commerce-Collegium:

Den 28 Mai ere følgende udnævnte til Branddirektører paa Landet, i Overeensstemmelse med Forordn. af 26 Marts sidstleden: Krigs-Cancelliesekretær v. Ditten i Kjøbenhavns Amt, H. J. Hein i Roskilde Amt, By-skriver Steenberg i Frederiksborg, Kronborg og Hirschholms Amter, samt Jagerspriis Gods; J. L. Schou i Kallundborg, Søbygaards, Drægholms og Holbeks Amter; Inspektør N. Knudsen i Bordingborg og Tryggevelde Amter, K. Tøhrsen i Sorø Amt, Byfoged F. E. Jørgensen paa Møen, Regiments-Quartiermester A. Fuglsang Rasch paa Bornholm, M. Larsen i Odense Amt, Landmaaler Schmidt i Svendborg Amt, F. E. Schiøtt i Assens og Hindsøgaards Amter, By-skriver P. Copmann paa Langeland, Borgemeister N. Broch paa Falster, J. Høersfordt i Lolland, Sec. Lieutenant M. Kren i Aarhus Amt, G. J. J. Møller i Randers Amt, T. Andersson i Ribe Amt, J. Hansen i Vejle Amt, Landmaaler L. Wesenberg i Ringkjøbing Amt, Prokurator A. A. Thorsøe i Aalborg Amt, Ritmester J. M. Orning i Hjørring Amt, Exam. Juris G. Rørby i Thisted Amt, og Hospitalsforstander J. G. Dinesen i Viborg Amt.